

have vi hørt mange Gange før i de sidste 25—30 Aar. Forholdene i Nabolandene have bestandig været af den Beskaffenhed, at vi indtrængende ere blevne advarede her i Rigsdagen mod at nedsætte Tolden netop i det nuværende Øjeblik. Men skulde vi vente paa det Øjeblik, da de Herrer industridrivende ansaa det for gunstigt at nedsætte Tolden, tror jeg, vi kunde vente længe. I Forbindelse med Tekstilindustrien og Væverne, vil jeg fremdrage nogle enkelte orienterende Oplysninger. Haandvæverne ere omtrent forsvundne i de mellemliggende 20 Aar; nu ere disse Folk komne ind som Arbejdere paa Fabrikkerne. Hvorledes taler nu Storindustriens Repræsentanter til disse Folk? Lykkes det dem fremdeles at holde dem paa den protektionistiske Side? Ja, jeg maa med Beklagelse sige, at det, trods alle Erfaringerne i den sidste Generation, er lykkedes for Fabrikanterne at holde en Del af Væverne paa den gale Side. Jeg deltog i et Møde af Tekstilarbejdere i Odense for et Par Aar siden. Man havde der som Foredragsholder indbudt Sekretæren fra Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk, og denne Talsmand havde medbragt nogle store Tabeller, som bleve ophængte i Salen, hvor der var samlet henved 700 Arbejdere og Arbejdersker foruden Byens Fabrikanter. Paa disse Tabeller viste Taleren, at Arbejdslønnen for en Væverske i Danmark for et bestemt Arbejde i Bomuldsindustrien var ca. 13 Kr. om Ugen. Det samme Arbejde blev i Tyskland betalt med en Ugeløn af 3 Kr. 78 Øre og i Østerrig med 2 Kr. 70 Øre. Nu sagde denne udmærkede Taler: „De her forsamlede Arbejdere ville godt kunne indse, at hvis vi ikke her i Danmark havde en Toldbeskyttelse mod tyske og østrigske Bomuldsvarer, maatte et af to indtræde: enten maatte vore Fabrikanter lukke deres Fabrikker, eller ogsaa maatte de gaa ned med Arbejdslønnen til de samme lave Sultesatser som i Tyskland og Østrig.“ Og da Manden sagde det, var der hos mig ikke mindste Tvivl om, at Hundreder af disse Arbejdere og Arbejdersker følte: Ja, det maa være Sandhed, det, denne Mand siger. Da jeg imidlertid bagefter fik Lejlighed til at tale paa Grundlag af de samme Tabeller, gjorde jeg opmærksom paa den bristende Logik i min Modstanders Argumenter. „Den ærede Taler kommer her“, sagde jeg, „og anbefaler det protektionistiske Systems Velsignelser til Tekstilarbejderne, men samtidig medbringer han Tabeller, gennem hvilke

han beviser, at al den Beskyttelse, Arbejderne have faaet i Tyskland og Østerrig, ikke har formaaet at hæve Arbejdslønnen op over 3 Kr. 78 Øre i Tyskland og 2 Kr. 70 Øre i Østerrig for det samme Arbejde, som vi herhjemme betale med 13 Kr.“ Jeg tilføjede endvidere: „Jeg tror ikke, at det lige over for Arbejdere med sund Sans er et godt Argument at fremføre i Favør af Toldbeskyttelse; derimod vil jeg fremføre nogle Argumenter i modsat Retning. Det forholder sig slet ikke saaledes, at vi her i Danmark modtage vore indførte Bomuldsvarer fra Tyskland eller Østerrig, hvor Arbejdslønnen er saa lav. Saa godt som alle de Bomuldsvarer, vi indføre, komme fra England, hvor Arbejdslønnen er højere og Arbejdstiden kortere end i noget andet Land i Evropa.“ Arbejderne bleve, da de hørte min Fremstilling, betænkelige ved at lytte til den anden Talers Raad, og jeg har ikke set, at der fra Arbejdernes Side i Odense er fremkommet Udtalelser, som tyde paa, at de senere ere blevne villige til at godkende Protektionisternes Raisonnement.

Da jeg er ved Tekstilindustrien, skal jeg tillade mig at oplæse en lille vejledende Udtalelse fra Industriens egen Lejr. Min Kilde er Industriforeningens Tidsskrift af 18de December 1896. Forfatteren drøfter den Mulighed, at vor Tekstilindustri arbejder efter forældede Metoder, at den ikke er fulgt med Tiden, og han siger saa: „Nationaløkonomen vil nu spørge om, hvorledes dette Misforhold skal udlignes. Den nærmeste og i daarligste Forstand populæreste Maade at gøre det paa vilde være at indføre eller bibeholde en Toldbeskyttelse, der netop udlignede Forskellen imellem Udlandets tidssvarende Teknik og vor forældede, men dette vilde nationaløkonomisk set være et Tab. Man skulde netop gaa den omvendte Vej, man skulde nedsætte Toldbeskyttelse.“ Dette er en betegnende Udtalelse fra Industriens egen Lejr. Jeg har ofte med Forbavselse lagt Mærke til, at man i protektionistiske Kredse — ogsaa i det høje Landsting — har talt om vor toldbeskyttede Industri, som om den var fulgt udmærket godt med, havde præsteret noget aldeles fortrinligt; men disse Udtalelser maa være fremkomne fra Mænd, som kun have set indenlandske Fabrikker og derfor ikke kunne drage Slutninger baserede paa Sammenligninger med Udlandets præstationsdygtige Fabrikker. Hvis de havde gjort det, maatte de i mange Tilfælde sige: I ere ikke fulgte med Tiden